

رای‌الیوم: اردوغان جبهه شورش بر ضد تحریم‌های آمریکا علیه ایران را رهبری می‌کند

بعید نیست که برخی کشورهای آسیایی و اروپایی از ترکیه الگو بگیرند و به واردات نفت از ایران ادامه بدهند به‌ویژه چین، که جایگاه نخست را در واردات نفت ایرانی به خود اختصاص داده و روزانه ۶۰۰ هزار بشکه نفت از این کشور وارد می‌کند.

به گزارش آران نیوز: «عبدالباری عطوان» تحلیلگر برجسته جهان عرب در سرمقاله روزنامه فرامنطقه‌ای «رای‌الیوم» با این عنوان نوشت: اردوغان جبهه «شورش» علیه تحریم‌های اقتصادی قریب‌الوقوع علیه بر ضد ایران، را رهبری می‌کند... چین نیز به عنوان بزرگ‌ترین وارد کننده نفت ایران دست به چنین کاری می‌زند... عربستان سعودی متعهد شده است که کمبود (نفت در بازار) را جبران کند... آیا ما در برابر ائتلاف مخالف روسی، ترکیه‌ای، چینی، ایرانی و هند قرار داریم؟

عطوان نوشت: «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا موعده چهاردهم نوامبر آینده را به عنوان موعد آغاز تحریم‌های اقتصادی خفه‌کننده علیه ایران مشخص کرده است، و بارزترین اقدام در این روند جلوگیری از واردات نفت از این کشور است. ولی ممکن است تعداد کمی از کشورهای اروپایی و آسیایی به آن پایبند بمانند، اما اکثریت کشورهای قدرتمند مانند چین، هند و روسیه با آن مخالفت کنند.

سریع‌ترین شورش علیه این تحریم‌ها را دولت ترکیه، روز پنجشنبه از زبان دکتر «ابراهیم کالین» سخنگوی «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری این کشور اعلام کرد. او متذکر شد که کشورش هرگز تسلیم تهدیدهای آمریکا نخواهد شد تا از توافق «اس 400» روسیه، که سال آینده تحویل داده خواهد شد، عقب‌نشینی کند، همچنین این کشور به تحریم‌های آمریکایی مبنی بر ممنوعیت واردات نفت از ایران متعهد نخواهد ماند و طبق منافع اقتصادی خود اقدام خواهد کرد. ایران کشور همسایه و شریک اقتصادی مهم (برای ترکیه) است.

بعید نیست که برخی کشورهای آسیایی و اروپایی نیز از ترکیه الگو بگیرند و به واردات نفت از ایران ادامه بدهند به‌ویژه چین، که جایگاه نخست را در واردات نفت ایرانی به خود اختصاص داده و روزانه 600 هزار بشکه نفت از این کشور وارد می‌کند، سپس هند با 450 هزار بشکه، و کره جنوبی با 250 هزار بشکه جایگاه‌های دوم و سوم را در این زمینه دارند. ترکیه نیز با واردات روزانه 200 هزار بشکه نفت، در مرتبه چهارم خریداران نفت از ایران قرار دارد.

موضوع جالب اینجاست که 4 کشور اروپایی، که نفت ایران را وارد می‌کنند ایتالیا (با 180 هزار بشکه در روز)، فرانسه (با 110 هزار بشکه)، یونان (با 100 هزار بشکه) و اسپانیا (70 هزار بشکه) هستند. در این میان، امارات متحده عربی که خود یکی از کشورهای صادر کننده نفت است و روزانه تقریباً 3 میلیون بشکه نفت تولید می‌کند، از ایران روزانه 100 هزار بشکه وارد می‌کند. چین، به عنوان بزرگ‌ترین کشور وارد کننده نفت ایران، نگرانی خود را از این تهدیدهای آمریکایی ابراز کرده است و همچنان معلوم نیست که آیا آن نیز مانند ترکیه موضعی مخالف و چالشی اتخاذ خواهد کرد یا این‌که به دلیل تمایل به حفظ روابط تجاری گسترده با آمریکا، تسلیم این تهدیدها خواهد شد؟ پاسخ قاطع دادن به این سوال‌ها هنوز زود است.

ایالات متحده از برگه همپیمانان عرب خود، به ویژه عربستان سعودی، برای جبران این کمبود نفتی کشورهای مذکور در پی تحریم واردات نفت از ایران استفاده می‌کند. «خالد الفالح» وزیر انرژی عربستان سعودی آمادگی و توانایی کشورش در این چارچوب را به دلیل قدرت صادرات بیشتر نفت خود، اعلام کرد. همانند زمانی‌که عربستان سعودی در جریان تحریم‌های آمریکا علیه عراق بعد از جنگ کویت، سهم عراق را از آن خود کرد و سهمیه این کشور روزانه به 4 میلیون بشکه نفت افزایش یافت.

روابط ترکیه- آمریکا مطمئناً به سمت تشدید تنش پیش‌می‌رود آن هم نه به دلیل مخالفت رئیس‌جمهور رجب طیب اردوغان و دولتش با تهدیدهای آمریکایی درباره خرید سامانه «اس 400» روسیه، و یا تصمیم به خرید نفت ایران، بلکه به این دلیل که آمریکا از «یگان‌های مدافع خلق گرد» و حزب «اتحاد دموکراتیک»- شاخه نظامی گردهای سوریه- حمایت و پشتیبانی مالی می‌کند و همچنین از مبلغ ۳۰۰ میلیون دلار برای «فتح‌الله گولن»، که در ایالات متحده به سر می‌برد، حمایت و با درخواست آنکارا برای تحویل او، مخالفت می‌کند.

ترکیه، دیگر به روابط با ایالات متحده و ناتو خیلی زیاد تکیه نمی‌کند و از شمال به سمت روسیه، و از شرق به سمت عراق، ایران، چین و هند حرکت می‌کند؛ چرا که ایران شریک اقتصادی مهم آن است و میزان مبادلات تجاری میان دو کشور سالیانه به حدود 11 میلیارد دلار می‌رسد و طرفین درباره افزایش آن 35 میلیارد دلار طی 4 سال آینده، توافق کرده‌اند. شاید منظور کالین موقعی، که از ایران به عنوان شریک مهم ترکیه نام برد، این بوده باشد.

کشورهای اروپایی، به‌ویژه فرانسه، ایتالیا و آلمان، همواره پایبندی خودشان را به توافق هسته‌ای با ایران، با وجود خروج آمریکا از آن، و نیز واردات نفت از تهران، و استفاده از ارز «یورو» به عنوان جایگزینی برای دلار، به منظور پرداخت هزینه این واردات، مورد تأکید قرار می‌دهند ولی شرکت‌های غول‌پیکری مانند شرکت نفتی «توتال» فرانسه و خودروسازی «پژو» برداشتن گام‌ها برای خروج از بازارهای ایران را به منظور اجتناب از تحریم‌های آمریکایی آغاز کرده‌اند.

دونالد ترامپ در ایجاد دشمنان و بی‌ثبات کردن تمامی جهان متبحر است و تحریم‌های آن علیه ایران دلیلی دیگری است که این واقعیت را اثبات می‌کند ولی تعامل با این باج‌گیری، تضمین‌شده نیست و چه بسا نتایج کاملاً معکوسی داشته باشد.

ترکیه‌ی اردوغان نیز در بالا بردن کارت قرمز و هدایت کمپین شورش پیشرو خواهد بود... خدا دانا است.